

22120175

LITHUANIAN A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
LITUANIEN A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
LITUANO A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Thursday 10 May 2012 (morning)

Jeudi 10 mai 2012 (matin)

Jueves 10 de mayo de 2012 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.
- The maximum mark for this examination paper is *[25 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[25 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[25 puntos]*.

Išanalizuokite **vieną** iš pateiktųjų tekstų:

1.

Kas rytą abu su mama lekiame pasižiūrėti pėdučių ir galiausiai nedrąsiai, bet tvirtai nusprendžiame, kad čia vaikščiota angelų. Abudu stovime tiesiog tirpdami nuo šios minties, kurią lemta išblaškyti tėvui, pastebinčiam, kad šie pėdsakai sutampa su žvirblių kojų atspaudais. Niekaip negaliu sau paaiškinti, kaip mes tų paukščių nepastebėdavome, kai jų tiek daug aplinkui, ir dar – čirškiančių krūmuose. Vieną akimirką esu beužpykštą ant tėvo, beveik leisdamas sau pagalvoti, kad jis apiplėšė mano ir mamos tikėjimą. Ir vis dėlto pats laiku sustoju, nes akinamai aiškiai prisimenu, kuo pasaulyje yra sumokėta už mūsų visų artumą, kurio neturėjo kai kurie kiti vaikai. Apie tai kaip tik ketinu papasakoti.

Visai neprieštarauju Jums, sakančiai, kad kiekviena, net ir pati nelaimingiausia, vaikystė dažniausiai yra nors kiek laiminga. Bet net ir toje laimėje matau skirtumus, kuriuos pastebėjau dar būdamas vaikas. Esama tokių laimių, kurios man jau tada atrodydavo keistos. Kai mokiausi mokykloje ir mano draugų ratas ėmė plėstis, tarp savęs ir kai kurių kitų pradėjau jausti jaudinančią nepanašumą, kuris sukeldavo manyje begalinę sumaištį. Nebepamenu, kada tai nutiko pirmąsyk, bet ne pirmumas čia yra esmė. Sykį mudu su tėčiu ir dar keliais tėčiais bei jų sūnumis traukėme į parką, kuriame turėjome atlikti kažkokią užduotį. Rodos, mums reikėjo pririnkti lapų herbariumams, o gal ir gilių rudens darbų parodai, kuri būdavo kasmet rengiama mūsų mokykloje Mokytojo dienos proga. Taigi vaikštome mes, dar tokie nedidukai, prižiūrimi tėčių, ir renkame rudens gėrybes. O po lapais – daugybė aplūžusių baltų kriauklyčių: tuščių ir su mirusiomis sraigėmis. Ir štai du mano draugai batų kulnais ima traiškyti jas į dulkes. Kurį laiką žiūriu, kaip jie šokinėja, jausdamas, kad manyje viskas verčiasi aukštyn kojomis, ir kartu nenoriu prarasti klasės bičiulių prielankumo, pasirodydamas kuo nors į juos nepanašus. Neturiu kur dėtis ir nežinau, kaip man elgtis. Suvokiu tik, kad nuo viso to, kas vyksta, nėra kur dingti. Čia negelbsti nei laikas, nei girdėti ir matyti pavyzdžiai, kalbantys apie moralę, širdį ir berniukų draugystę. Mano veidas turbūt apie tai byloja gana iškalbingai, nes nieko neklausęs gaunu atsakymą iš vieno labai solidaus skrybėlėto ir lėto tėčio. Nereikia, sako jis, iš musės daryti dramblio. Visi vaikai vaikystėje turi „pašposauti“, ar ne tiesa? Tame ne tik nesą nieko blogo, bet – op, taria jis, nevikriai pasišokėdamas ir pats sutrypdamas kelis kiautelius – ir tėčiams tokie dalykai suteikia progą pabūti vaikais. Lekiu namo neatsisukdamas, jausdamas, kaip dunksi nematomų požeminių smūgių atakuojami mano gyvenimo pamatai. Kurgi ten mano – ant jų laikosi visata! Turėčiau mirti, bet kažkodėl net neparkrentu. Išsigandusiai mamai negaliu pasakyti nė žodžio – mane degina gėda dėl to, kad tas tėtis visai nežino, kokie yra vaikai, man plyšta širdis dėl sutryptų sraigių namų ir dėl to, kad aš taip nevyriškai pasitraukiau, gėdydamasis pravirkti viešai. Šnekėti negaliu, atrodo, jog, ištaręs žodį „traiškyti“, aš darsyk pats sunaikinsiu sraigių namus, girdėdamas kiekvieną dūžtančio lukšto aimaną kaip savo paties patiriamą režiantį fizinį skausmą. Jį juntū ir dabar. Jaučiuosi dėl visko kaltas, kaltas ir dėl neapgintos visatos, ir prieš mamą, kuri man atsiklaupusi šluosto ašaras ir bučiuoja kelius, laukdama paaiškinimo.

- Mums tąsyk, jeigu taip galima pasakyti, pasisekė. Grįžęs tėtis pats papasakojo mamai apie šį atsitikimą, ir žinau, jog anas tėtis buvo iškviestas pašnekesio į mokyklos direktoriaus kabinetą, o mano buvę draugai mokykloje gavo dvejetus iš drausmingumo. „Pasisekė“ – žinoma, ne pats tinkamiausias žodis. Kai pažeminama giliai mumyse įsišaknijusi tvarka, kieno nors teisumas – direktoriaus, mudviejų su tėčiu – nėra labai svarbus: jis nepajėgia iš dulkių atstatyti trapučio kalkių audinio, kurio smulkūs milteliai ir aštrios nuolaužos susimaišė su rudeninės žemės gruntu. Tačiau tas „pasisekė“ po tokio įvykio telieka vienintelis, kurio įmanoma laikytis.
- 40 kabineta, o mano buvę draugai mokykloje gavo dvejetus iš drausmingumo. „Pasisekė“ – žinoma, ne pats tinkamiausias žodis. Kai pažeminama giliai mumyse įsišaknijusi tvarka, kieno nors teisumas – direktoriaus, mudviejų su tėčiu – nėra labai svarbus: jis nepajėgia iš dulkių atstatyti trapučio kalkių audinio, kurio smulkūs milteliai ir aštrios nuolaužos susimaišė su rudeninės žemės gruntu. Tačiau tas „pasisekė“ po tokio įvykio telieka vienintelis, kurio įmanoma laikytis.
- 45 Jame susimezga žmonių artuma – dalykas, atpirktas sraigių kiautelių gyvenimu, jau niekada nebebūsiiančiu dėl paprasčiausio pokšto, tokio būdingo žmonėms, kurie nori būti linksmi. Todėl angelų pėdų „praradimas“, lyginant su tuo, ko mano akivaizdoje neteko pasaulis, pasidaro tiesiog nebereikšmingas.

Dalia Karatajienė, *Susitikimo užrašai* (2010)

- Apibūdinkite, aptarkite šios ištraukos pasakojimo situaciją, pasakojimo laiką ir svarbiausių įvykių laiką.
- Kokie šeimos santykiai, kokia ankstyvosios vaikystės patirtis pristatoma pirmojoje pastraipoje? Kaip ji pristatoma?
- Koks centrinis šios ištraukos įvykis? Kokia jo reikšmė pasakotojui ir kokia jo apibendrinamoji prasmė?
- Kaip Jūs asmeniškai vertinate tokią apysakos ištraukoje pavaizduotą psichologinę patirtį?

2.

LIETUS

Atsikelsiu anksti ir išeisiu
 Tyloje į miglotus laukus.
 Nuo obels raudonuojančių vaisių
 Dar krapnoja lietus – toks smulkus...

5 Aš šią naktį regėjau, kaip liūnuos,
 Kuriais greitai jau šalnos pareis,
 Vaikė didelis vėjo malūnas –
 Mėnuo – debesis aukso sparnais...

10 Ko taip ilgis širdis, sumirkyta
 Pirmutiniu rudens lietučiu?..
 Vienas lašas tiesiog man nukrito
 Kaip raudona vyšnia ant pečių...

15 Kaip tylu ir ramu!.. Koks gaivumas!..
 Kaip erdvu, ilgesinga širdy!..
 Aidi kruvino putino krūmuos
 Paukščio balsas – dainelė skardi...

20 Greit nutils ir jos aidas krūtinėj...
 Šalnos gėlei užspaus greit akis...
 Tiktai lapai sukiosis variniai –
 Vėjas kaip kareivius juos vaikys...

Eduardas Mieželaitis, *Aleliumai* (1974)

- Koks eilėraščio vyksmo (situacijos) laikas? Iš ko jį suvokiame?
- Kokie eilėraščio vaizdai, detalės kuria nuotaiką? Kokia tai nuotaika?
- Kaip Jūs suvokiate lyrinio subjekto būseną, perteikiamą šiame eilėraštyje?
- Kaip su perteikiama nuotaika, būseną susijusi eilėraščio melodija bei kiti formos, raiškos dalykai?